

Академія педагогічних наук України
Державна науково-педагогічна бібліотека України

Ювіляри АПН України

Сухомлинська Ольга Василівна

До 55-річчя від дня народження

Каталог виставки

Випуск 4

Київ 2001

Укладач: Л.І. Ніколюк,
наук. співроб. ДНПБ України

Відповідальна за випуск:
П.І. Рогова,
директор ДНПБ України

СУХОМЛИНСЬКА ОЛЬГА ВАСИЛІВНА –

дійсний член АПН України,

доктор педагогічних наук, професор,

академік-секретар Відділення теорії та історії педагогіки АПН України,

представник освіти України в Комісії проблем середньої освіти Ради Європи,

Головний редактор науково-теоретичного педагогічного журналу “Шлях освіти”,

заслужений діяч науки і техніки України.

Народилась Ольга Василівна 29 вересня 1946 року в смт. Онуфріївці Онуфріївського району Кіровоградської області в сім'ї відомого українського педагога Василя Сухомлинського (1918-1970), заслуженого учителя, директора Павлиської середньої школи. Мати Ганна Іванівна (1918), учитель Павлиської школи.

Учительська атмосфера сім'ї вирішила життєвий шлях Ольги Василівни стати педагогом, піти батьківською стежкою. В 1969 р. закінчила Київський педагогічний інститут іноземних мов, факультет французької мови. Працювала у бібліотеці ім. Вернадського в міжнародному відділі (1973-1975), в 1975-1977 рр. - викладачем французької мови у Київському педагогічному інституті ім. О.М.Горького. Навчалась в аспірантурі Науково-дослідного інституту педагогіки УРСР (1977-1980), де захистила кандидатську дисертацію “Актуальні проблеми теорії виховання в сучасній Франції” (1981).

Результатом наукової роботи в Науково-дослідному інституті педагогіки виходить навчальний посібник “Учитель у сучасному світі і його роль в демократизації освіти” (1990), і Ольга Василівна захищає докторську дисертацію “Міжнародний учительський рух і боротьба за демократичну педагогіку” (1991) із спеціальності “Теорія та історія педагогіки”. У 1993-1994 рр. - заступник директора Інституту педагогіки АПН України з наукової роботи.

За редакцією О.В.Сухомлинської виходить перший в Україні посібник “Нариси історії українського шкільництва. 1905-1933” (1996), у якому історія шкільництва в нашій державі розглядається крізь призму ідеї української ментальності, української школи. Одним із авторів посібника є Ольга Василівна.

Під науковим керівництвом Ольги Василівни творчий колектив науковців розробив “Концепцію громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності” (2000 р.).

Ольга Василівна є автором численних наукових праць, монографій, які публікуються в педагогічній пресі, наукових збірниках. Вона є багаторічним головним редактором і автором статей журналу “Шлях освіти” (виходить з 1995 р.).

Велику шану віддає Ольга Василівна своєму батькові Василю Олександровичу. Як педагог-дослідник намагається осмислити його творче життя в аспекті наукового аналізу - як стан школи і педагогіки того часу визначив поведінку В.О.Сухомлинського, в якій формі шкільна практика стала для нього справою всього життя.

Зусиллями Ганни Іванівни Сухомлинської і Ольги Василівни упорядковані і видані три біобібліографічні покажчики творчої спадщини Василя Сухомлинського (1978, 1987, 2001 pp.).

За значний вклад у науку О.В.Сухомлинській присвоєно звання заслуженого діяча науки і техніки України (1997) та нагороджено орденом Княгині Ольги III ступеня (2001).

Матеріали каталогу книжкової виставки представляють наукову діяльність Сухомлинської Ольги Василівни, яка 29 вересня 2001 року відмічає свій 55-літній ювілей.

Матеріали каталогу представляють ту частину наукового доробку О.В.Сухомлинської, що є у фондах ДНПБ України. Література каталогу систематизована за розділами виставки, а в їх межах - за алфавітом назв праць, або за хронологією. Шифри, що передують бібліографічному опису документа, дають можливість, не звертаючись до каталогів замовити літературу в читальних залах та по міжбібліотечному абонементу.

Каталог виставки адресований науковцям, учителям, студентам і учням шкіл.

Дисертації. Навчальний посібник

- Дис.   Актуальные проблемы теории воспитания в современной Франции: Дис. ... канд. пед. наук. - К., 1980. – 202 с.
С–91
- Дис.   Международное прогрессивное профессиональное движение учителей в борьбе за демократическую педагогику (1917-1990): Дис. ... д-ра пед. наук. - К., 1991. – 400 с.
С–91
- ПЗ71.1   Учитель в современном мире и его роль в демократизации образования: Учеб. пособ. /НИИ педагогики УССР. - К.: КГПИ, 1990. – 84 с.
С–91

Наукові праці з теорії та історії педагогіки

- Деякі питання етимології педагогічного знання //Шлях освіти. - 2001. - №1. - С. 2-7.
- Зарубіжний педагогічний досвід на Україні в 20-ті роки //Рід. шк. - 1992. - №2. - С. 3.
- ПЗ71   Комплексне навчання в школах України (1920-1933) //Нариси історії українського шкільництва (1905-1933): Навч. посіб. - К., 1996. - С. 176-207.
Н 28
- Концептуальні засади розвитку історико-педагогічної науки в Україні //Шлях освіти. - 1999. - №1. - С. 41-45.

Національна система виховання //Пед. газ. - 2000. - №5. - С. 4.

Неминущі цінності у вихованні дітей і молоді //Пед. газ. - 1997. - №1. - С. 3.

ПЗ71 Розвиток педагогічної науки в радянський період (1920-1933) //Нариси історії українського шкільництва (1905-1933): Навч. посіб. - К., 1996. - С. 121-153.

Н-28

Селестен Френе у журналі “Шлях освіти” (“Рідна школа”) //Рід. шк. - 1992. - №5/6. - С. 82-87.

74.04(4Укр) Цінності в історії розвитку школи в Україні //Цінності освіти і виховання: Наук.-метод. зб. /За заг. ред. О.В.Сухомлинської. - К., 1997. - С. 3-8.

Ц 65

Проблема “природа виховання” в педагогічній теорії та шкільній практиці України 20-30-х рр. //Педагогіка і психологія. - 1997. - №2. - С. 73-80.

* * *

Звіт відділення теорії та історії педагогіки до загальних зборів АПН України //Пед. газ. - 2000. - №4. - С. 1.

Громадянське виховання особистості

37.013 Громадянськість як феномен виховання //Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: Зб. наук. праць. - К., 1999. - Кн.2. - С. 6-12.

Г 33

Ідеї громадянськості і школа в Україні //Шлях освіти. - 1999. - №4. - С. 20-25.

Концепція громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності //Пед. газ. - 2000. - №6. - С. 4-6.

Ногами людина повинна вrostати у землю своєї Батьківщини, але очі її хай оглядають весь світ //Відродження. - 1993. - №3/4. - С. 6-8.

* * *

“...Традиції демократії в нашому суспільстві треба ще багато років плекати, аби вони стали нормою життя”: Інтерв'ю з О.Сухомлинською //Географія та основи економіки в шк. - 2001. - №3. - С. 48-51.

ВАСИЛЬ СУХОМЛИНСЬКИЙ

(Дочка про батька)

1987-1988

371 Ступени взросления: Вступ. ст. //Сухомлинский В.А. Сердце отдаю детям. Рождение
С-91 гражданина. Письма к сыну. - К., 1987. - С. 5-12.

Идеи и свершения Василия Александровича Сухомлинского (1918-1970) //Сов.
педагогика. - 1988. - №9. - С. 11-17.

1990-1991

От составителя //Сухомлинский В.А. Хрестоматия по этике. - М., 1990. - С. 3-6.

Свіжий вітер казки //Почат. шк. - 1990. - №9. - С. 65-66; Рад. освіта. - 1990. - 25 верес.

371 Сухомлинский В.А. Как воспитать настоящего человека: Пед. наследие /Предислов.
С-91 О.В.Сухомлинской. - М.: Педагогика, 1990. – 286 с. - (Б-ка учителя).

В.А.Сухомлинский в Оберхаузене (Про установ. конф., присвяч. створенню
“Міжнар. т-ва послідовників В.О.Сухомлинського”) //Сов. педагогика. - 1991. - №4. -
С. 156-158.

1993

Біографія В.О.Сухомлинського у світлі наукового аналізу //Рід. шк. - 1993. - №8. - С.
33-35.

Ідея свободи у вихованні в європейській педагогіці й спадщини В.О.Сухомлинського
//Європейська педагогіка і Василь Сухомлинський як сучасний педагог-гуманіст:
Матеріали міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 75-річчю від дня народж. видат. укр.
педагога. - К., 1993. - С. 54-57.

Материнська любов як основа виховання почуття відповідальності: 3 пед. спадщини
В.О.Сухомлинського //Почат. шк. - 1993. - №5/6. - С. 26-29.

Международное общество последователей В.А.Сухомлинского: (Про першу сесію
“Виховання почуття відповідальності”) //Педагогіка. - 1993. - №3. - С. 118-120.

Мир сказок Василия Александровича Сухомлинского //Учит. газ. - 1993. - 30 марта. -
С. 30.

В.О.Сухомлинський об'єднує вчителів //Почат. шк. - 1993. - №10. - С. 13-15.

Сухомлинский принадлежит всему миру: Рассказывает дочь педагога //Первое сент. - 1993. - 28 сент.

Школа під Голубим Небом: Світ казок В.О.Сухомлинського //Витоки. - 1993. - №6(11). - С. 4.

1994, 1996

Диспут по-советски //Пед. калейдоскоп. - 1994. - №51/52. - С. 3.

С.Френе і В.Сухомлинський спільне і відмінне у вихованні //Шлях освіти. - 1996. - №2. - С. 30-35.

1998

“З кожним роком осягаю, поважаю і люблю свого Батька все більше” //Кіровоградська правда. - 1998. - 26 верес.

Місце і роль Сухомлинського в трансформації освіти в Україні //Пед. газ. - 1998. - Жовт.

Отец находил счастье в гармонии с природой и людьми //Комс. правда в Украине. - 1998. - 25 сент. - С. 12.

Василь Сухомлинський у зарубіжжі //Почат. шк. - 1998. - №9. - С. 5-10.

Трансформація освіти в Україні та педагогічний доробок Василя Сухомлинського //Проф. пед. освіта. - 1998. - №2. - С. 10-14; Освіта України. - 1998. - 7 жовт. - С. 6.

2000

Сухомлинский должен вернуться: (Интерв'ю) //Киев. ведомости. - 2000. - 29 марта. - С. 5.

Почему завтра не приходит сегодня: Философия для детей и “Хрестоматия по этике” В.А.Сухомлинского //Дет. сад. - 2000. - №19. - С. 8-9.

О. Сухомлинська науковий редактор, укладач

П371 Нариси історії українського шкільництва. 1905-1933: Навч. посіб. /За ред. О.В.Сухомлинської. - К.: Заповіт, 1996. – 304 с.

Н–28

- 37.013 Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: Зб. наук. праць /Редкол.: О.В.Сухомлинська та ін. - К.: Пед. думка, 1999. - Кн. 1. – 275 с.; Т33 Кн. 2. – 328 с.
- 74.04(4Укр)Я43 Цінності освіти і виховання: Наук.-метод. зб. /За заг. ред. О.В.Сухомлинської. - К., 1997. – 224 с.
Ц 65
- П016 В.О.Сухомлинський: Бібліограф.твори (Уклад. Г.І.Сухомлинська, О.В.Сухомлинська). - К.: Рад. шк. - 1978. – 110 с.
С-91
- П016 В.А.Сухомлинский: Библиография /Сост. А.И.Сухомлинская, О.В.Сухомлинская. - К.: Рад. шк., 1987. – 255 с.
С-91
- Сухомлинский В.А. Хрестоматия по этике /Сост. О.В.Сухомлинская. - М.: Педагогика, 1990. – 303 с.
- Д-3у Сухомлинський В.О. Казки Школи під Голубим Небом: Казки, притчі, оповідання: Для дітей мол. і серед. шк. віку /Упоряд. О.В.Сухомлинська; Худож. М.В.Перевальська. - К.: Освіта, 1991. – 190 с.
С-91
- П016 В.О.Сухомлинський: Бібліографія: 1987-2000 рр. /Уклад. Г.І.Сухомлинська, О.В.Сухомлинська. - К.: КНЕУ, 2001. - 128с.
С-91

ПРО О. В. СУХОМЛИНСЬКУ

- 74.03(4Укр.) Сухомлинська Ольга Василівна //Гончаренко С. Український педагогічний словник. - К.: Либідь, 1997. - С. 323.
Н22
- 929(477) Сухомлинська Ольга Василівна //Хто є хто в Україні. - К.: 1997. - С. 501.
Х-97
- 72.4(4Укр)7 Сухомлинська О.В. //Ярмаченко М.Д. Академія педагогічних наук України: (п'ятиріччя становлення і розвитку). - К., 1997. - С. 29-30.
Я-75